

МЕНЕДЖМЕНТ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ СФЕРИ

**Лихопуд О.І.*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІАБСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Найважливішими сферами суспільного розвитку українського соціуму є політична, економічна і культурна. Цим зумовлені і три головні види соціального управління:

- соціально-політичний менеджмент (індустріально-державне управління);
- соціально-економічний менеджмент (управління матеріальним виробництвом);
- соціально-культурний менеджмент (управління духовним виробництвом).

За цих умов радикальне реформування суспільства, його трансформація та модернізація потребують удосконалення всіх видів соціального управління, зокрема й управління культурно-мистецькою сферою, якій належить особливе місце в нашому суспільстві. По-перше, культура виявляє стан морального здоров'я соціуму, економічних і політичних свобод, його духовний потенціал. По-друге, завдяки культурі поєднуються традиції і досвід минулого з сьогоденням, окреслюються тенденції майбутнього розвитку. Саме культура здатна не тільки активізувати, а й гальмувати суспільні процеси, гармонізувати їх під час трансформацій. По-третє, українська культура зосереджує цінності, норми та ідеали, які відіграють конструктивну й регулятивну роль у суспільстві. По-четверте, культура сприяє формуванню цілісного способу життя, продукує спільні для націй цінності, символи й смисли, які зберігають і розвивають національну ідентичність. По-п'яте, в умовах глобалізації лише цілісна, різноманітна вітчизняна культура здатна протистояти впливам глобального маскульту.

Осмислюючи сутність менеджменту культурно-мистецької сфери як управлінського процесу, слід відзначити, що в сучасній науковій думці передусім не розмежовані поняття «управління» і «менеджмент».

Незважаючи на те, що термін «менеджмент» є аналогом «управління», поширена думка про їх нетотожність, оскільки поняття

* Науковий керівник – *Онегіна В.М., д.е.н., професор*

«управління» є дещо ширшим за «менеджмент». Менеджмент культурно-мистецької сфери (від лат. management – управління) розглядають як процес планування організації, мотивації, контролю та координації, спрямований на досягнення певної мети у соціокультурній діяльності за допомогою професійно підготовлених до цього фахівців.

Менеджмент культурно-мистецької сфери є цілеспрямованою й упорядкованою взаємодією між суб'єктом та об'єктом. Суб'єктами тут постають: держава в особі уповноважених органів виконавчої влади; територіальні громади в особі органів місцевого самоврядування; працівники культури; заклади культури, а також підприємства, установи й організації усіх форм власності – статутами (положеннями) яких передбачено провадження діяльності у сфері культури тощо, – наділених державно-владними повноваженнями. Суб'єкти забезпечують реалізацію інтересів певної соціальної спільноти (народу, верстви, нації, етнічної групи); кожен із них має певні функції, які відображають загальносистемний поділ праці; відповідно до специфіки державних органів, суб'єкти управління мають спільні й відмінні ознаки за рівнем і формами організованості; кожен із суб'єктів управління набуває загальносистемної ознаки, перебуваючи лише в межах системи управління та взаємовідносин із відповідними об'єктами чи іншими суб'єктами цієї системи, або з іншими системами управління.

Об'єктом менеджменту є структурована цілісна культурно-мистецька сфера, яка функціонує під спрямовуючим впливом суб'єктів з метою досягнення загальних цілей системи управління: запровадження програмно-цільового методу управління, принципів прозорості, публічності, системності, ефективності, інноваційності.

Менеджмент культурно-мистецької сфери як складова державного управління має такі ознаки: організаційний та виконавчо-розпорядчий характер діяльності; у процесі реалізації управлінської діяльності здійснюються функції держави у культурно-мистецькій галузі; забезпечується його функціонування уповноваженими на те суб'єктами управління; є підконтрольним та підзаконним; має державно-владний характер.

Безумовно, сучасний менеджмент соціокультурної діяльності певною мірою передбачає реалізацію традиційних управлінських функцій, характерних для класичного менеджменту (планування, організація, мотивація, контроль), але його специфіка, насамперед, потребує здійснення інноваційно-креативної функції.

Отже, ознайомившись з основними особливостями формування системи менеджменту в соціально-культурній сфері, можна прийти до висновку, що це не менеджмент організацій, який передбачає адміністрування й управління установами у сфері культури. Соціокультурний менеджмент — це, насамперед, управління процесами та явищами, організація різнорівневих творчих подій, проект-менеджмент у галузі творчих індустрій. Тому, потрібно чітко усвідомлювати, що соціокультурний менеджмент займає визначну позицію в становленні і розвитку всієї сфери культури.

Література.

1. Культурна політика України – оцінка міжнародних експертів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minkult.kmx.gov.ua/minkult/doccatalog/document?id=95700>
2. Леонова А.О. Державна етнокультурна політика в сучасній Україні: Теорія і практика : монографія / А.О. Леонова. – К. : ДАКККіМ, 2005. – 275 с.
3. Українська культура в європейському контексті / Ю.П. Богущкий, В. П. Андрущенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатько; [за ред. Ю.П. Богущкого]. – К. : Знання, 2007. – 679 с.
4. Моргулец О.Б. Менеджмент у сфері послуг : навч. Посібник / О.Б. Моргулец. – К. : Центр учб. літератури, 2012. – 384 с.
5. Тульчинский Г.Л. Менеджмент в сфере культуры : учеб. пособие / Г.Л. Тульчинский, Е.Л. Шекова. – [4-е изд., испр. и доп.]. – СПб. : Изд-во «Лань»; «Изд-во ПЛАНЕТА МУЗЫКИ», 2009. – 528 с.
6. Жданова Е.И. Управление и экономика в шоу-бизнесе: учеб. пособие / Е.И. Жданова, С.В. Иванов, Н.В. Кротова. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 176 с.

СТРАХУВАННЯ АГРАРНИХ РИЗИКІВ

ЛУЦЕНКО О.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,

ПОЛИВАНА Л.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

Підприємства АПК постійно зустрічаються з ризиком ніж інші сектори бізнесу, бо сільськогосподарські продукти і послуги пов'язані з природними процесами, біологічними активами та хворобами рослин і тварин. Таким чином, виробники сільськогосподарської продукції щороку ризикують втратити кошти через форс-мажор. Ризик завжди